

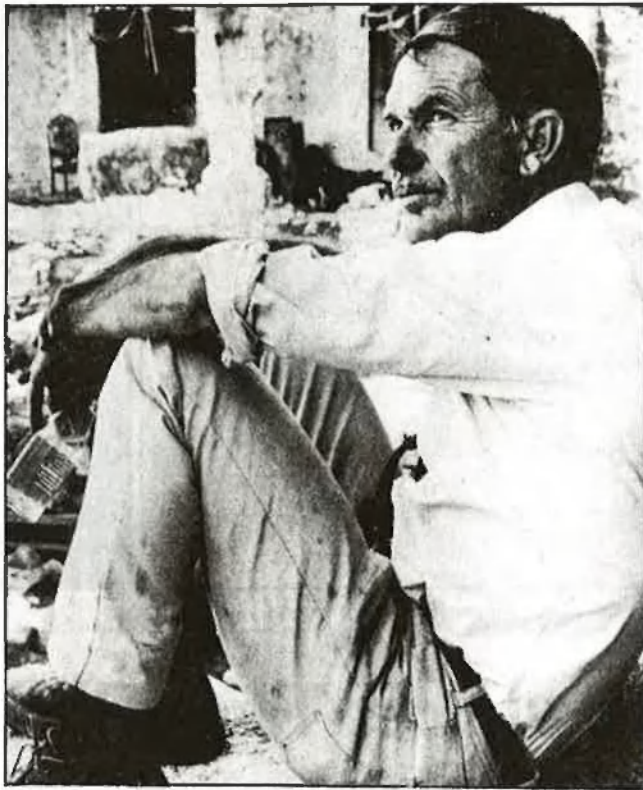
L'últim «cow-boy»

Guillem RAUSA

El passat 28 de desembre moria a Los Angeles el director de cinema Sam Peckinpah. Peckinpah s'equivocà, possiblement, de segle. Hauria d'haver cavalcat per les polsoses planures d'Arizona o de Nou Mèxic, assaltant uns quants bancs i algunes diligències de la Welles Fargo, i haver entrat a sac en casa del xèrif amb un Colt del 45. Però va nàixer en 1926 i es dedicà a dirigir pel·lícules.

De tota manera, sempre conservà l'empenta salvatge dels pioners, el toc alcohòlic d'un *cow-boy* de bona pasta i l'impuls suïcida i romàntic d'un saltejador de diligències. Així, la seua carrera fou tot un enfilall d'èxits sorprenents, fracassos estrepitosos, baralles constants amb els productors i frustrats intents de suïcidi.

Amb la segona pel·lícula

La mort de Peckinpah acabà amb l'empenta salvatge d'un pioner

seua, *Duelo en alta sierra*, assolí un prestigi crític que no perdria fins ben avançada la dècada dels setanta. Aquest film injectà al *western* d'aleshores una nova saba, renovadora i profundament deutora, alhora, dels films de John Ford i de Raoul Walsh.

Però fou amb *Grupo Salvaje* que obtindria un ampli reconeixement popular, que el catapultaria cap a una prolífica carrera posterior, en la qual dirigirà vuit cintes en sis anys.

Amb aquestes dues pel·lícules i també amb *Pat Garret y Billy the Kid*,

aconseguí captar perfectament tots els mites, tics i signes que poblaven la iconografia del *western* més clàssic. En uns anys en els quals els actors canviaven el Colt calibre 45 de sis bales pel Magnum For 357, i el cavall de quatre potes per un Nissan 300 ZX de 200 cavalls, Peckinpah havia trobat una nova via narrativa, basant-se, sobretot, en un muntatge sincopat i entretallat, i en el ralenti. Uns recursos, tot cal dir-ho, que ja havien emprat anteriorment altres directors, com ara Akira Kurosawa.

Però, finalment, el *western* televisiu i l'*spaghetti western* acabaren per sepultar les pel·lícules de vaquers més clàssiques. Peckinpah tractà de traslladar, amb més o menys fortuna, algunes estructures del cine de l'oest a d'altres gèneres, com el cinema bèl·lic o les pel·lícules de camioners. No obstant això, tot i haver dirigit excel·lents pel·lícules com *Traigam la cabeza de Alfredo García* i *La cruz de hierro*, els productors li retiraren la confiança. I ara s'acaba de morir un magnífic director de *westerns*.

Que vénen, que vénen

Guillem RAUSA

Vaig anar a veure *Amanecer Rojo* picat per la curiositat. Almenys el tema la provocava: una hipotètica invasió dels Estats Units per part de les tropes russes i cubanes durant la tercera guerra mundial. I el director era John Milius, ex-guionista de John Hus-

ton i autor de les magnífiques *Dillinger* i *El viento y el león*.

Però la pel·lícula és inquantablement dolenta i preocupantment feixista. Els actors pertanyen a l'escola de King Kong (ho dic per la inexpressivitat de la seua actuació), i, la veritat, pareix que Ben Johnson i Harry Dean Stanton s'han

equivocat de decorat el dia del rodatge. Els diàlegs són d'una profunditat semblant a aquell justament famós *mi mamá me mima*.

I el que em preocupa realment és veure una pel·lícula tan esquemàtica, pobra d'idees i simple, produïda pels americans. Precisament pels americans, que n'han produït de molt més subtils i intel·ligents. Per a indicar-nos que no pots jugar al pòquer amb un rus ens presenten uns tipus violadors, san-

guinaris, vestits com un porter del Circo Ruso, i damunt amb pinta d'aquells criminals que descrivia Lombroso al segle passat.

La primària i paleolítica ideologia reaccionària és un pes que llasta tota la pel·lícula. Les intencions feixistes de Milius es veuen clarament en la descripció que fa dels ritus iniciàtics i paramilitars dels joves protagonistes que s'han refugiat a les muntanyes. I la pel·lícula no funciona ni tan sols com a cinema d'aventures.